

GLASILO OBČINE TREBNJE

GAČNIK KAROL
Zabrđje 32
68233 Miina

GLASILO SKUPŠČINE OBČINE TREBNJE, NOVEMBER-LISTOPAD 1992, ŠTEVILKA 4

Občina Trebnje vstopa v mrežo zdravih mest

Na pobudo in ob podpori IS in SO Trebnje smo v letu 1991 začeli pripravljati projekt za pripravo, spremljanje in izvajanje preventivnih socialnovarstvenih programov, s ciljem oživiti družinsko funkcijo. Strokovne ugotovitve jasno kažejo, da imajo številne težave, s katerimi se danes v času intenzivnih sprememb sooča posameznik in družba, svoj izvor in začetek ravno v družini. V Občini Trebnje, ki je po socialni sestavi še vedno med najbolj kmečkimi okolji v Sloveniji, je križa ob prehodu iz tradicionalnega v predindustrijski in postindustrijski način življenja in ožitja ljudi v občini, soški, še posebej izrazita. Tudi zaradi tega se soočamo z visoko stopnjo samomorilnosti, alkoholizma, neustojivosti medsebojnih odnosov v družini idr.

S problemi človeških kriz in razpadom medčloveških odnosov pa se sooča tudi razvit svet in še posebej živše socialistične države.

V okviru Svetovne zdravstvene organizacije že imajo izdelane modele in tudi že potekajo podobni projekti, ki skušajo reševati probleme

razvoja, s katerimi se srečujemo tudi v občini Trebnje.

Eden takšnih projektov, ki se izvaja v okviru Regionalnega urada Svetovne zdravstvene organizacije za Evropo, je projekt ZDRAVA OBČINA.

Pri njem ne gre za to, da bi delali nove programe na posameznih področjih (zdravstvo, šolstvo, kultura, politika, urbanizem, ekologija...), saj zato pogostokrat ni niti denarja niti ustreznih in zadostnih človeških potencialov. Gre predvsem za to, da se posamezna področja med seboj čim bolj povežejo in z intenzivnim sodelovanjem dosežejo uspehe pri reševanju akutnih problemov zdravja, medčloveških odnosov, zdravega okolja, kulturne rasti, kvalitete življenja. Nespora je ugotovitev, da brez vsega tega ni več mogoč sodoben gospodarski razvoj.

Da bi se lahko vključili v nacionalno mrežo Zdravih mest v Republiki Sloveniji, je IS Trebnje dne 17. 11. 1992 obravnaval in sprejel usmeritve.

Trebnje - zdrava občina

Prednostna razvojna usmeritev celotnega področja sedanje trebanjske občine bo v naslednjem desetletju skrb za človeški in medčloveški napredek prebivalstva: usmeritev v zdrav način življenja, v dobre medčloveške odnose, v usposabljanje za osebno iniciativo in osebno odgovornost ljudi za napredek v zdravem okolju.

V ta namen se bo občina zgledovala po programu Svetovne zdravstvene organizacije ZDRAVJE ZA VSE DO LETA 2000 in po evropski konkretizaciji tega v projektu ZDRAVA MESTA. Ko bo projekt TREBNJE - ZDRAVA OBČINA pokazal vidne uspehe, se bomo skušali pridružiti slovenski in evropski mreži zdravih mest in občin.

Občinska skupščina bo vodila takšno usmerjenost s sistematičnimi upravnimi in ekonomskimi mehanizmi.

Projekt TREBNJE - ZDRAVA OBČINA včlenjuje vsa strokovna področja, ki delujejo v občini, da s svojim znanjem ter organizacijo prispevajo k njegovi uresničitvi v posameznih aktivnostih; zlasti: zdravstvo, šolstvo, sociala, kultura in telesna kultura, cerkvena pastoralna, ekologija, urbanizem idr.

Prav tako je v ta projekt vključena tudi vsa civilna sfera društev, strokovnih združenj, organizacij in druge civilne iniciative v krajevnih skupnostih in vaseh; to področje bomo skušali v teku izvajanja projekta posebej razvijati.

Projekt TREBNJE - ZDRAVA OBČINA temelji zlasti na mreži nove medsebojne povezanosti in sodelovanja občinske politike, vseh zgoraj naštetih strokovnih področjih in civilne sfere ter na upoštevanju svetovnega strokovnega znanja in izkušenj na tem področju.

V TEJ ŠTEVILKI:

Politične stranke in njihovi kandidati za volitve 1992

str. 4, 5

Fizik s Kamnega potoka

str. 6

Robert Šket na študiju na Gilmour Academy v Ameriki

str. 6

Z Levstikove poti od Litije do Čateža

str. 8

Severin Šali

(1911 - 1992)

Oktobra, dva dni pred svojim 81. rojstnim dnevem, je v Novem mestu umrl slovenski pesnik in prevajalec Severin Šali, rojen 1911 leta v vasi Podlisc pri Dobrniču.

Lanski jubilej - 80-letnico - mu je Dolenjska založba obelježila z izdajo zbirke *Pesnik na večerni poti*, revija *Rast* mu je namenila osrednji intervju in ga predsedila z lastnim izborom iz vseh šestih objavljenih zbirk (poleg že omenjene zadnje je izdal še *Slap tišine*, 1940, *Srečavanja s smrtjo*, 1943, *Spev rodni zemlji*, 1944, *Pesek in zelenice*, 1982, in otroško *Teče to in teče ono*, 1983). Trebnje pa je njegov jubilej počastilo z literarnim večerom ob izidu zbirke.

Tako mu je bila morda popravljen krivica, ko ga je slovenska osrednja literarna srenja puščala ob strani, najbrž zaradi tega, ker naj bi z izdajo zbirk med vojno kršil tako imenovani kulturni molk. Sicer pa je bil njegov povojni pesniški molk (sam ga je razlagal takole: "Vabili me niso, sam pa se ne maram siliti" - kar je pesniško spoštovanja vredna drža!) prekinjen prvič z zbirko *Pesek in zelenice*, ki jo je založila Kul-

turna skupnost Trebnje.

Sicer pa se je Severin Šali v slovensko kulturo zapisal tudi kot zlahten prevajalec iz hrvaščine oz. srbščine: *Andrič*, *Nazor*, *Cesarec*, *Krklec*, *Lalič*, *Čopič*, itd., iz makedonščine: *Koneski*, *Šopov*, iz ruščine: *Tolstoj*, *Dostojevski*, *Šolohov*, *Bunin*, pa tudi iz češčine in francoščine; in kot urednik pri Dolenjski založbi in Mladinski knjigi.

S svoje večerne poti je odšel, preden je dočkal izid zadnje zbirke, kajti za objavo je že pripravil zbirko za najmlajše; prav gotovo pa je še marsikaj objave vrednega ostalo v njegovih pesniških zapuščini.

Zaslužiti tudi s turizmom

Turizem v občini Trebnje nikoli ni predstavljal pomembnejšega ekonomskega vira, ki bi zagotavljal, da bi se del prebivalstva kolikor toliko zadovoljivo preživljal z njim. Z željo po korenitih spremembah in predvsem po interdisciplinarnem pristopu smo v občini Trebnje pripravili projekt razvoja turizma. Ta razvojni koncept temelji predvsem na bogati naravni in kulturni dediščini, okolju, rekreaciji, prometni dostopnosti, skratka na vsem tem,

kar v občini Trebnje že je, na žalost pa je v veliki meri neizkoriščeno*. Cilj h kateremu razvojni projekt turizma v občini Trebnje teži je: z minimalnimi vlaganji v turizem začeti z njim tržiti. Eden od ključnih dejavnikov razvoja prihodnje pasoprav gotovotudi kadri, ki jih bo potrebnost obovno izobraževati. Mnenja namreč smo, da je gostoljublje in pripravljenost sprejeti goste ter jih primerno pogostiti, že nekaj, česar se Dolenjci na splošnesramujemo.

Da bi lahko kvalitetno izvedli projekt, je potrebno predvsem:

- vzpodbujati zavest vseh odgovornih za razvoj turizma v občini Trebnje;
- vzpostaviti in izboljšati standarde, ki zadevajo turistično usmerjene dejavnosti;
- vzpostaviti posebno in specifično ponudbo na posameznih lokacijah, s katero bodo te lokacije prepoznavne in bodo zagotavljale visok standard uslug;
- povečati investiranje v razvoj turizma v občini;
- pripraviti in izvajati marketing in promocijo.

Menimo, da je perspektiva turistične ponudbe v posameznih območjih občine Trebnje velika. V mnogočem je odvisna od samih ljudi, ki tam živijo, vendar pa tudi od vzpodbud, ki morajo predvsem kot strokovno - svetovalno pomoč priti od strokovno usposobljenih institucij in posameznikov.

Marko Koščak

"Ah, te orglice"

festival ustnih harmonik in trstenk

11. in 12. decembra bo v Trebnjem že drugi festival ustnih harmonik in trstenk. Festival bo potekal v dveh delih. Izobraževalni del je namenjen začetnemu seminarju za ustno harmoniko. Vodili ga bodo strokovnjaki iz Slovenije in Nemčije. V revijskem delu pa bodo nastopili orgličarji iz vse Slovenije.

Organizatorja festivala sta republiška in občinska ZKO.

Za vse, ki bi želeli sodelovati, posredujemo telefonsko številko 44-102, kjer dobite podrobne informacije.

Za ostale pa prijazno povabilo na prireditev, ki bo 12. decembra ob 19. uri v trebanjskem kulturnem domu.

VOLITVE '92 • VOLITVE '92 • VOLITVE '92 • VOLITVE '92 • VOLITVE '92 • VOLITVE '92 • VOLITVE '92 • VOLITVE '92 • VOLITVE

6. decembra 1992 bodo volitve za predsednika Republike Slovenije, za poslance v državni zbor in za člane državnega sveta - predstavnike lokalnih interesov. Območje občine Trebnje spada v 4. volilni okraj v 6. volilni enoti, kjer se volijo poslanci v državni zbor in predsednik republike. Za člane državnega sveta - predstavnike lokalnih interesov pa volivci občine Trebnje volijo v 14. volilni enoti skupaj z občino Novo mesto. Republiška volilna komisija je imenovala okrajno volilno komisijo Trebnje v sledeči sestavi:

- Bogomir KOVIČ, dipl. pravnik - sodnik - predsednik
- Marija GERDEN, dipl. pravnik - sodnica - nam. predsed.
- Vida GABERC, dipl. pravnik - član (Demokratska stranka Trebnje)
- Branka JANEŽIČ, ekonomski tehnik - nam. člana (Slovenski krščanski demokrati - OO Trebnje)
- Jože MARN - član (Slovenska kmečka zveza - Ljudska stranka, podružnica Trebnje)
- Ivan KONEŠTABO, ing. kem. tehnologije - nam.

člana (Socialistična stranka Trebnje)
 - Nace SILA, prof. telesne vzgoje - član (SDP Trebnje)
 - Ada GOLE - GRANDOVEC, dipl. pravica - nam. člana (Liberalno demokratska stranka - OO Trebnje)
 Komisija je na svoji 1. seji imenovala tajnika okrajne volilne komisije, določila sedež okrajne volilne komisije in določila volišča in volilna območja. Pri določitvi volišč je izhajala iz priporočila republiške volilne komisije o smiselnem zmanjšanju števila volišč glede na zadnje volitve. Pri oblikovanju se je upoštevala teritorialna pripadnost po-

sameznih krajev, izhajalo se je iz predpostavke približno 300 - 500 volivcev na volišče, za ekstremno oddaljene kraje pa ta normativ ni bil upoštevan in so volišča ostala na dosedanjih lokacijah. Območja volišč bodo glede na prehod na računalniški izpis volilnih imenikov delno spremenjena vendar bodo volivci o tem pravočasno obveščeni s posebnimi obvestili.

Na svoji 2. seji je komisija imenovala volilne odbore, pri čemer je upoštevala vse predlagane kandidate s strani političnih strank. Na poziv, da naj politične stranke predlagajo svoje kandidate v volilne odbore so se odzvale sledeče stranke: Demokratska stranka, SDP - Združena lista, Slovenska ljudska stranka in Slovenski krščanski demokrati.

Na svoji 3. seji pa je bila okrajna volilna komisija seznanjena s kandidaturami poslancev v državni zbor za celotno volilno enoto in še posebej za 4. volilni okraj, kjer volijo volivci iz občine Trebnje, poleg tega se je komisija seznanila tudi s kandidati za člane v državni svet. Volivci bodo volili iz vsake liste po enega kandidata.

SEZNAM

kandidatov za člane
DRŽAVNEGA SVETA -
 predstavnike lokalnih
 interesov na volitvah
 6. decembra 1992,
 ki kandidirajo
 v 14. volilni enoti
 za območje občin
 Novo mesto in Trebnje

- **MILOŠ KOVAČIČ**, roj. 1934, Otočec ob Krki, Grajska cesta 2, magister farmacije, generalni direktor tovarne zdravil Krka Novo mesto
 predlagatelj: Demokratska stranka
- **JOŽE DERGANČ**, roj. 1958, Novo mesto, Nad mlino 41, ekonomski tehnik, član Izvršnega sveta Skupščine občine Novo mesto
 predlagatelj: Liberalno-demokratska stranka - LDS
- **TONE HROVAT**, roj. 1958, Novo mesto, Ulica Slavka Gruma 48, dipl. agronom, ravnatelj Srednje kmetijske šole Novo mesto
 predlagatelj: Slovenska ljudska stranka
 Volilna komisija
 6. volilne enote Novo mesto
 predsednik
 Janez SMOLEJ l.r.

Svet KS Trebnje vabi

V torek, 1. decembra 1992 ob 18. uri bo v Kulturnem domu v Trebnjem zbor krajanov, na katerem se bo predstavilo vseh osem kandidatov za poslance v državni zbor iz občine Trebnje.

Na zboru pa bo predstavljen tudi program za podaljšan samoprисpevek v KS Trebnje. Vludno vabljeni!

SEZNAM

kandidatov za volitve poslancev v **DRŽAVNI ZBOR**, ki bodo 6. decembra 1992 in kandidirajo v 4. volilnem okraju, ki pokriva območje občine Trebnje.

Predlagatelj:

- **ZDRUŽENJE "SVOBODA, MIR IN EKOLOŠKI RAZVOJ" SLOVENIJA - ZDRUŽ. SMER SLOV.**
 Kandidat: Sonja GOBEC, roj. 21. 01. 1957; občina Novo mesto
 Naslov: Novo mesto, Košenice 48
 poklic: tekstilni tehnik, tehnolog
- **ZDRUŽENA LISTA - DELAVSKA STR., DEMOK. STR. UPOK., SOCIALDEM. UNIJA, SDP SLOV.**
 Kandidat: Jurij ŽLAJPAH, roj. 12. 06. 1954; občina Trebnje
 naslov: Mokronog, Stari trg 29
 poklic: upravni pravnik, gostilničar
- **SOPS - SLOVENSKA OBRTNO PODJETNIŠKA STRANKA - STRANKA CENTRA**
 Kandidat: Stane BIZJAK, roj. 25. 03. 1957; občina Trebnje
 Naslov: Velika Loka, Škovec 15
 poklic: kv. šofer, podjetnik
- **DEMOS - KRAMBERGERJEVA ZDRUŽENA LISTA - DNS, SOPS, REP. STR. SL., STRANKA DEMOS**
 kandidat: Milena KITIČ, roj. 23. 03. 1950; občina Grosuplje
 naslov: Mali vrh, Mali vrh pri Šmarju 43
 poklic: višji upravni delavec, referent
- **SLOVENSKO EKOLOŠKO GIBANJE - SEG**
 kandidat: Ivan HORVAT, roj. 18. 10. 1949; občina Trebnje
 naslov: Mirna, Cesta 3. bataljona VDV 54
 poklic: gozdarski tehnik, revirni vodja
- **GIBANJE ZA OBČO DEMOKRACIJO - GOD**
 kandidat: Franc JERMAN, roj. 03. 12. 1953; občina Zagorje
 naslov: Zagorje, Prečna pot 23
 poklic: ekonomist, ekonomist
- **LISTA - Marko Zupančič**
 kandidat: Marko ZUPANČIČ, roj. 23. 03. 1949; občina Brežice
 naslov: Brežice, Marof 29
 poklic: dipl. pravnik, sodnik
- **NARODNI DEMOKRATI IN SLOVENSKA GOSPODARSKA STRANKA**
 kandidat: Alojz ZUPANČIČ, roj. 28. 04. 1939; občina Novo mesto
 naslov: Novo mesto, Majde šilc 19
 poklic: dipl. ing. kem. tehnologije, vodja prodaje
- **SOCIALISTIČNA STRANKA SLOVENIJE - SSS**
 kandidat: Zvonka FALKNER, roj. 21. 06. 1947; občina Trebnje
 naslov: Trebnje, Cesta Gubčeve brigade 4/a
 poklic: višja - pedagoška smer, učiteljica na OŠ
- **LIBERALNA STRANKA - LS**
 kandidat: Anton KODERMAC, roj. 08. 10. 1941; občina Ljubljana Vič-Rudnik
 naslov: Ljubljana, Tržaka 51/a
 poklic: elektro inženir, direktor
- **SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA - SLS**
 kandidat: Alojzij METELKO, roj. 29. 08. 1940; občina Trebnje
 naslov: Trebnje, Tomšičeva 1

- **SLOVENSKA NACIONALNA STRANKA - SNS**
 kandidat: Bernard BUCIK, roj. 28. 06. 1956; občina Črnomelj
 naslov: Semič, Vapča vas 38/a
 poklic: grafični tehnik, vodja prodaje
- **STRANKA NEODVISNIH**
 kandidat: Janez KOROŠEC, roj. 27. 06. 1941; občina Ljubljana Vič-Rudnik
 naslov: Ljubljana, Pod hrasti 40
 poklic: novinar, namestnik direktorja
- **LDS - LIBERALNA DEMOKRATSKA STRANKA**
 kandidat: Janez DULC, roj. 10. 05. 1955; občina Trebnje
 naslov: Trebnje, Cankarjeve brigade 39
 poklic: dipl. ing. strojništva, direktor TOM Mirna
- **SOCIALNODEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE - SDSS**
 kandidat: Jože VENCELJ, roj. 13. 06. 1949; občina Trebnje
 naslov: Štefan, Štefan 28
 poklic: ekonomist
- **LIBERALNO DEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE - LDSS**
 kandidat: Zvonko GERBEC, roj. 20. 12. 1958; občina Metlika
 naslov: Metlika, Na lazah 1
 poklic: tekstilni tehnik, zasebni obrtnik
- **KRŠČANSKI SOCIALISTI - DS NAPREJ - SVOBODNA STRANKA**
 kandidat: Jože DULAR, roj. 09. 04. 1947; občina Ljubljana Vič-Rudnik
 naslov: Škofljica, Ravenska pot 60
 poklic: dipl. ing. kmet., kmet. ministr. p. m.
- **SLOVENSKI KRŠČANSKI DEMOKRATI - SKD**
 kandidat: Alojz PETERLE, roj. 05. 07. 1948; občina Ljubljana Bežigrad
 naslov: Ljubljana, Vodovodna 3/a
 poklic: profesor geografije, poslanec RS
- **REPUBLIKANSKA ZVEZA SLOVENIJE**
 kandidat: Mirko KUNŠEK, roj. 09. 04. 1956; občina Krško
 naslov: Senovo, Pot na Armes 30
 poklic: ključavničar, nezaposlen
- **ZELENI SLOVENIJE**
 kandidat: Alfred ŽELEZNIK, roj. 06. 01. 1945; občina Sevnica
 naslov: Boštanj, Boštanj 56
 poklic: novinar, obrtnik
- **DEMOKRATI - DEMOKRATSKA STRANKA**
 kandidat: Ciril PUNGARTNIK, roj. 24. 06. 1936; občina Trebnje
 naslov: Trebnje, Rimska ulica 18
 poklic: organizator dela, preds. SO Trebnje
 Volilna komisija
 6. volilne enote Novo mesto
 predsednik
 Janez Smolej l.r.

IS dodelil posojila za razvoj obrtništva, podjetništva in kmetijstva v občini Trebnje

V proračunu občine Trebnje za leto 1992 je bilo za pospeševanje obrtništva, podjetništva in kmetijstva zagotovljenih 10 milijonov tolarjev.

V mesecu juniju je bil objavljen razpis za dodeljevanje posojil in imenovana posebna komisija, ki je na podlagi pravilnika o dodeljevanju posojil pregledala vloge in pripravila predlog razdelitve sredstev.

IS je na svoji seji 7. 10. 1992 potrdil predlog komisije za razdelitev sredstev.

Za področje kmetijstva je bilo dodeljenih 13 kreditov v skupni višini

3.350.000,00 tolarjev, za področje obrtništva 20 kreditov v skupni višini 4.550.000,00 tolarjev in za področje podjetništva šest kreditov v skupni višini 2.100.000,00 tolarjev. Za dodeljevanje posojil so bili upoštevani t. i. prioritetni kriteriji in sicer: za področje kmetijstva je poudarek na razvoju družinske kmetije, pri gradnjah se je kot prednostno upoštevala zaključna faza del, na področju obrti in podjetništva pa se je prioriteto upoštevalo predvsem zagotavljanje novih delovnih mest.

Doba vračanja kreditov je odvisna od višine dodeljenega kredita in znaša od treh do petih let.

Komunalna dobila direktorja

Na novemberski seji je Izvršni svet SO Trebnje imenoval za dobo štirih let ing. Pavla JARCA, za direktorja javnega podjetja Komunalna Trebnje.

Izšla "Srečanja"

Te dni bo po dolgem čakanju zaradi pomajkanja sredstev le prišla na svetlo že leto dni pripravljena številka Srečanj. Gre za literarni zbornik, ki ga že vrsto let za povrstjo pripravljaja uredniški odbor sestavljen v glavnem iz slavistov iz šol v trebanjski občini, ki so obenem v večini primerov tudi mentorji mladim literarnim ustvarjalcem, katerih dela Srečanja prinašajo. V teh letih, kolikor Srečanja izhajajo, so dosegla zavidljivo raven, tako da jih poznavalci uvrščajo v vrh tovrstnega ustvarjanja na Slovenskem. To jim priznava tudi pesnik Tone Pavček, ki je letošnji bogati beri napisal uvodno spremno besedilo.

Literarni prispevki otrok tudi tokrat predstavljajo mavrično pisan mozaik doživetij, ki se gibljejo od vsele igrivosti, zgrajene na otroški domišljiji, preko zresnjenege zaznavanja in pogledov na življenje do trpkih odzivov na vojne grozote.

Količina oz. kvaliteta prispevkov kaže, da literarno ustvarjalnost otrok najbolj načrtno gojijo na mirenski in šentruperski osnovni šoli.

Razmišljanje nekaterih članov uredniškega odbora grede v smeri, da bi bilo morda dobro, da bi revija iz občinske prerasla v regijsko - dolensko, podobno kot se je to zgodilo z revijo za odrasle - Samorastniško besedo, ki je prerasla v regijsko Rast.

S tem bi revija razširila tudi materialno polje, iz katerega se napaja. Tokrat je materialna podlaga za izdajo pritekla še iz Trebanjskega občinskega proračuna, iz pipe sekretariata za družbene dejavnosti.

Kapele križevega pota na Veseli Gori

V 18. stoletju se je po Evropi močno razširilo postavljavanje kapel križevega pota. Tako so bile že leta 1730 postavljene kapele tudi na Veseli gori. Zemljo na hribu, na katerem so stale, je podaril baron Ivan Langenmantel, tedanji lastnik gradu Škrlevo.

Leta 1825 so bile kapele križevega pota popravljene prvič, vendar pa je bilo njihovo stanje že leta 1874 tako slabo, da so jih morali temeljito popraviti, skoraj na novo zidati. Tega leta je kapele poslikal Matija Bradaška. Leta 1879 je bila razširjena kapela božjega groba in od stare kapele je ostal le božji grob.

Leta 1932 je bila obnovljena Bradaškova poslikava v kapelah in nato v 70-tih letih v celoti poslikana z oljnimi barvami. To

pa je povzročilo nepopravnost površine in s tem nabiranje vlage in gnitje temeljnika pod njo in seveda pokanje in odstopanje barvne plasti. Temu se je pridružila še vlaga zidov, slabo stanje strešic, zaraščanje okolja, neprimerna lokacija stanovanjske hiše ..., res nezavidljivo stanje izredno kvalitetnega ambienta.

Letošnje poletje so bile obnovljene kapele križevega pota - restavrirana je bila poslikava v nišah, obnovljene stešice in kritina, sanirani temelji kapel, obnovljeno je bilo ostrešje in kritina kapele božjega groba in urejeno okolje. Delo pa še ni čisto končano - obnove čaka kapela božjega groba, pa tudi trije križi z lesenimi plastikami zahtevajo primerno zaščito.

Obnovo kapel in restavriranje poslikave je financiralo Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, Občina Trebnje in Župnijski urad Šentrupert. Za stro-

kovno neoporečno izvedbo pa je skrbel Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto.

Marinka Dražunerič

Komisija za spremljanje izvajanja zakona o denacionalizaciji in ugotavljanje povojnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti v občini Trebnje na podlagi sklepa komisije, z dne 13/10-1992

POZIVA

občane in ostale državljane, da nam posredujejo podatke o vojnih in povojnih pobojih in žrtvah na območju občine Trebnje, o pravno dvomljivih procesih in njihovih posledicah za posameznike ali skupine kot tudi vse druge podatke o nepravilnostih, ki so se med 2. svetovno vojno in po njej dogajale na področju naše občine.

Komisija z zbiranjem podatkov ne želi iskati povzročitelje nastalih krivic, temveč s pomočjo različnih virov (matične knjige, župnijske knjige, izjave občanov idr.) ugotoviti in dokumentirati nepravilnosti in zamolčane tragedije, ki so se na območju občine Trebnje dogajale med 2. in takoj po 2. svetovni vojni.

Vljudno prosimo, da nam posredujete željene informacije in podatke, po vaši želji pa vam zagotavljamo anonimnost. Podatke lahko pošljete pisno na komisijo za spremljanje izvajanja zakona o denacionalizaciji in ugotavljanje povojnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti v občini Trebnje, Goliev trg 5, Trebnje, ali se osebno oglasite, kjer boste lahko tajnici komisije (stavba občine Trebnje, II. nadstropje, soba št. 20) dali svojo izjavo.

KOMISIJA ZA SPREMLJANJE IZVAJANJA ZAKONA O DENACIONALIZACIJI IN UGOTAVLJANJE POVojNIH MNOŽIČNIH POBOJEV, PRAVNO DVOMLJIVIH PROCESOV IN DRUGIH NEPRAVILNOSTI V OBČINI TREBNJE

NAŠ KLEPET

Naše občane smo povprašali kaj menijo o medsebojni pomoči in solidarnosti v času vse večjih socialnih stisk, naravnih nesreč, problematiki beguncev idr...

PAVLINA HROVAT, predsednica občinskega odbora Rdečega križa:

"Človeška solidarnost je ena največjih vrlin in je sestavni del našega življenja. Kaže se v različnih podobah, tako kot so različne stiske in ujme, ki solidarnost sprožijo. Z veseljem ugotavljam, da je občanom Trebanjske občine ta čut, skoraj bi rekla, prirojen, kar občutimo aktivisti Rdečega križa pri organiziranju solidarnostnih akcij, pa naj se trudimo za pomoč posamezniku, ki ga je ujela nesreča, ali pa za begunce v Zbirnem centru na Čatežu.

Ljudje so ljudje, ne glede kakšen jezik govorijo."

IVAN SMUK, upokojenec iz Trebnjega:

"Vsakemu je treba pomagati v stiski in vsak ti bo pomagal, ko boš sam potreboval pomoč. Sem invalid, vendar me ljudje jemljejo kot sebi enakega. Tudi to je oblika solidarnosti. Mislim pa, da je največji sovražnik solidarnosti nevoščljivost. Le ta deluje kot rja na železo. Človek vendar ne more živeti sam, na koncu koncev tudi ni sam sebi namen. In tudi nikoli nisi toliko bogat, da ti ne bi mogel največji revež pomagati."

PAVEL LAMPRET, Vesela Gora pri Šentrupertu:

"Mislim, da je sosedska pomoč že kar v naših koreninah. Če ne bi bilo tako, bi težko preživeli, saj pride nesreča vedno v najbolj neprimernem času. Takrat je dobro celo na žlehtnobo pozabiti.

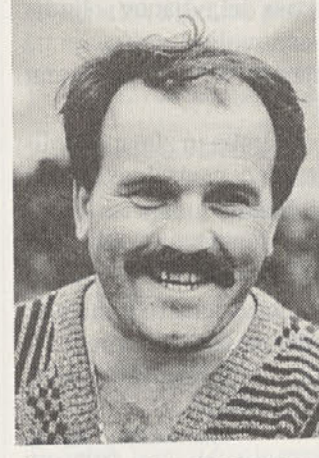
Seveda pa bi bilo zelo koristno, če bi kje pri občini obstojal kakšen fond, ki bi pomagal premostiti najhujše trenutke."

JOŽE ŠUŠTARŠIČ, Gorenji vrh pri Dobrničju:

"V vaseh, kot je naša, so razno razne oblike pomoči nekaj vsakdanjega in samoumevnega. V to nas sili že sam način življenja. Na vasi takorekoč nikoli nisi sam in to daje občutek varnosti. Resda se pojavijo občasno kaki egoisti in oholeži, vendar prej ko slej naletijo na težave, ki jih spravijo na realna tla.

Žalostno v naši vasi je edino to, da nas je vedno manj. Kar nekaj kmetij je že praznih ali pa so tik pred tem."

ŽELJKO BORAK, Veliki Gaber:

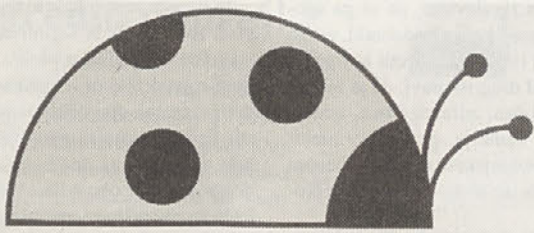
"Slovenci smo navajeni pomagati drug drugemu. To je tudi edino prav. Opažam pa, da bolj ko rine med nas socialna ogroženost, večjo nejevoljo povzročajo razne nabiralane akcije, predsvem take, ki nabirajo za neznane ljudi. Pri tem mislim tudi na Bosno oziroma na begunska taborišča. Težko daješ, če sam nimaš."

TONE HOSTNIK, Brezovica pri Mirni:

"Pred dnevi nam je pogorel kozolec, za nameček pa sem še sam na berglah. Je kar res, da kadar ima hudič mlade, jih ima vedno deset, pravzaprav bi bolj rekel, da bi jih v mojem primeru prav gotovo imel, če bi ne bilo solidarnosti. Verjemite mi, da za to kar se te dni dogaja okrog nas in za nas, niti besed nimam. Ljudje so preprosto čudoviti. Pomoč prihaja v gradbenem materialu, v delu in denarju. Napišite, prosim, da živijo v vaseh Brezovica, Gorenja vas, Gomila, Škrjanče, Sevnica in Zabrđe najboljše ljudje in da smo jim vsi iz naše družine hvaležni."

VOLITVE '92 • VOLITVE '92 • VOLITVE '92 • VOLITVE '92 • VOLITVE '92 • VOLITVE '92 • VOLITVE '92 • VOLITVE '92 • VOLITVE

DEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE

se navezuje na izročilo SLOVENSKE DEMOKRATIČNE ZVEZE, ustanovljene na predlog 1. ZBORA SLOVENSkih KULTURNIH DELAVCEV, ki je bil 2. junija 1988.

Geslo 1. kongresa stranke, je bilo: "SREČA JE NA STRANI ODLOČNIH!" Naša odločnost se ni pokazala šele ob ustanovitvi demokratske stranke, pač pa je sestavni del politične zgodovine demokratov, ki je mnogo daljša. Naša odločnost sega nazaj do Majniške deklaracije, Odbora za varstvo človekovih pravic in vseh tistih dejanj, ki so Slovenijo popeljale na pot SAMOSTOJNE, DEMOKRATIČNE IN MEDNARODNO PRIZNANE DRŽAVE.

Širina in odprtost naše stranke se kaže že v njenem preprostem imenu, ki razkriva, da nam niso potrebni pridevniki (narodni, liberalni, krščanski itd.). Naš program, ki temeljito obravnava vsa politična, gospodarska in družbena vprašanja nam nalaga, da je Demokratska stranka odprta do vseh tistih ljudi, ki se ob pogledu v preteklost ne spotikajo v sedanjosti in ob pogledu v prihodnost ne pozabljajo preteklosti. V tako zasnovan program in odnos do ljudi pa ne more soditi nobena ekstremna politika.

Demokrati smo za NORMALNO ŽIVLJENJE, SVOBODO IN MIR, kar potrjujemo z zavzemanjem za:

VARSTVO IN IZBOLJŠANJE OKOLJA, ki mora postati merilo možnosti ostalim dejavnostim; zato bomo budno nadzorovali vse posega v prostor in jih presojali z ekološkimi merili.

ZMANJŠANJE BREZPOSELNOSTI, z zahtevo po takojšnjem znižanju obremenitev plač tistih delavcev, ki se zaposlijo iz vrst brezposelnih. Z zahtevo po zakonodaji, ki bo poenostavila postopke in zmanjšala zahteve v zvezi z gradnjo in adaptacijo objektov, namenjenih zaposlitvi. Država mora vsem tistim, ki so pripravljene prevzeti rizik samozaposlitve dati več kot doslej, in sicer v finančnem, organizacijskem in izobraževalnem smislu.

RAZVOJ POLICENTRIČNEGA GOSPODARSTVA, ki temelji na kmetijstvu, predelovalnih in storitvenih panogah. Za tak razvoj potrebujemo dobro INFRASTRUKTURO (ceste, železnice, telekomunikacije) in to ne le v mestih, pač pa tudi na podeželju. Vsaka vas oz. stalno naseljena hiša mora imeti kvalitetno električno energijo, dobro pitno vodo, možnost priključitve telefona in asfaltno cesto. Zahtevamo čimprejšnjo rekonstrukcijo ceste Trebnje - Mima, kot tudi modernizacijo ostalih regionalnih cest in izgradnjo avtoceste Ljubljana - Zagreb.

Razvoj **KMETIJSTVA** podpiramo. Zavzemamo se za dolgoročne programe, ki bodo dali odgovor, kako premagati problem velike razdrobljenosti zemljišč in zemljiške majhnosti kmetij. Republiška vlada mora ponovno imenovati komisijo za sodelovanje s FAO in s tem omogočiti nadaljevanje izvajanja programa, ki pomeni hitrejši napredek suhokrajnskega dela naše občine. Smo za večjo pomoč čebelarjem, ker je njihovo delo velik prispevek k izboljšanju kmetijstva.

Demokrati bomo prispevali svoj delež naporov k oblikovanju konkretnih programov **TURIZMA** in podpirali tiste, ki bodo upoštevali naravne in kulturne danosti ter strukturo, ki že obstoja. Jasen odnos države do **DRUŽBENIH DEJAVNOSTI**. Zahtevamo takojšen sprejem zakonodaje, s katero bo nedvoumno opredeljen odnos do: kulture, otroka in družine, varstva in vzgoje predšolskih otrok, šolajoč se mladine, socialno ogroženih državljanov, skrbi za starejše občane, ki so potrebni posebne nege in socializacije Romov.

Delovali bomo, da se ohranijo sedanje kulturne in športne institucije, ter da se njihov krog še razširi.

Zahtevamo dom starejših občanov v Trebnjem, ki bo blažil stiske tistih, ki jih sedaj pošiljamo v 23 domov širom po Sloveniji.

Take **LOKALNE SKUPNOSTI**, ki jim bo v razmerju do države danih čim več pravic in sredstev, ker bodo le tako lahko izvajale svoje poslanstvo.

Občinski zbor naše stranke je na svoji konvenciji 3. 11. 1992 soglasno podprl predlog, da je naš kandidat za državni zbor gospod Ciril PUNGARTNIK, ki je velik del svojega življenja posvetil razvoju naše občine, še predvsem pa razvoju komunalne in cestne infrastrukture, s tem pa v precejšnji meri prispeval tudi k boljšim pogojem življenja v naši občini.

SKD KANDIDIRA
LOJZETA PETERLETA

Lojze Peterle je naš rojak iz Čužnje vasi, kjer se je rodil leta 1948; tam - kot sam pravi - od koder je imel uro hoda do cerkve in uro hoda do najbližje železniške postaje. Tako je zrasel med Dolenjci in to tudi ostal. Po diplomi iz ekonomije, zgodovine in zemljepisa je delal na področju varstva okolja in uredoval Revijo 2000 ter katoliški mesečnik Tretji dan. Leta 1989 je postal prvi predsednik novo ustanovljene stranke Slovenskih krščanskih demokratov in po volitvah aprila 1990 tudi prvi demokratsko izvoljeni predsednik vlade v zgodovini slovenskega naroda. Izvoljen je bil tudi za poslanca v državni parlament. Tudi politični nasprotniki so mu vseskozi priznavali njegovo pomirjujočo vlogo, pripravljenost za pogovor, strpnost, odločen značaj in pokončnost.

Vlada, ki ji je Lojze Peterle predsedoval dve leti, ni hotela veliko govoriti o svojem delu. Rezultati teh prizadevanj so danes vidni v samostojni Sloveniji, domači valuti, polni devizni blagajni države, štirikrat zmanjšani inflacijski stopnji v času njegovega mandata in v ugledu Slovenije v Evropi in svetu. Tudi privatizacijski zakon, ki ga je parlament sprejel v sredini novembra po dveh letih razprav, je zelo podoben privatizacijskemu zakonu, ki ga je predstavila že Peterletova vlada, a zaradi blokade v parlamentu ni bil sprejet.

Razpoznavna politična in etična barva stranke Slovenskih krščanskih demokratov in osebnost Lojzeta Peterleta so mu odpirali vrata kabinetov evropskih politikov še preden je bila Slovenija uradno priznana.

Pred drugimi volitvami v Sloveniji Lojze Peterle spet nastopa na listi kandidatov v našem volilnem okraju. Imamo številne razloge, da na volitvah zopet obkrožimo njegovo ime. Prav navedeni razlogi nas prepričujejo, da lahko zaupamo našemu kandidatu Lojzetu Peterletu in vložimo obljubo, ki so jih predstavili Slovenski krščanski demokrati, te pa so:

- poštena politika odgovornih ljudi
- odgovornost pred volilci in narodom
- svoboda vsakega človeka
- čimprejšnji sprejem zakonodaje o popravni krivic iz preteklosti
- resnična narodna sprava
- kultura medčloveških odnosov in javnega delovanja
- spoštovanje osnovne človekove morale v naši družbi
- socialna pravičnost brez privilegijev
- pravica do svobode veroizpovedi
- dosledno spoštovanje vseh človekovih pravic
- zdrava Slovenija za naše potomce.

ZATO VOLIMO NAŠEGA KANDIDATA! VOLIMO ČLOVEKA, KI NAS POZNA IN KI GA POZNA MO! VOLIMO LOJZETA PETERLETA!

LDS
LIBERALNO-DEMOKRATSKA STRANKA

Smo stranka, ki je že razčistila s preteklostjo. Ne mislimo preganjati zlih duhov preteklosti, preteklost nas zanima le toliko, kolikor črpamo iz nje pozitivne izkušnje za delo v prihodnosti, v katero smo obmenjeni in jo skušamo narediti čim bolj prijazno ter civilizacijski stopnji primerno. Ne priznavamo nobene ideologije in dejanj, ki bi jih delali v imenu te ideologije.

Liberalni demokrati vidino prihodnost tega področja kot enotno moderno organizirano lokalno skupnost, odprto v Slovenijo in svet, brez vsakih plank in zaplank. Ne bomo dovolili, da postane to območje pozabljeno področje Slovenije, oziroma še huje: da postanemo "slovenski jug". Zato naša vizija razvoja tega področja pomeni naslednje:

- temelj nadaljnjega razvoja so ustrezno privatizirana in dokapitalizirana industrijska podjetja, ki že danes ustvarjajo večino družbenega prihodka, in manjše inovativno razvojne firme, ki so našle svoje tržne niše v svetovni trgovini;
- država mora pomagati tem firmam z ustreznimi podporo v fazi razvoja in investiranja, potem pa dosledno in z odgovornostjo dobrega državnega gospodarja pobirati, kar ji pripada;
- socialna politika je stvar države;
- kmetijstvo je normalna tržna panoga, ki jo organizirajo samostojni kmetje kot podjetniki, ki se prostovoljno organizirajo v svoje zadruge, država subvencionira le strateške kmetijske pridelke na trgu;
- industrija in kmetijstvo morata biti ekološko čista; s tem so dani temelji za razvoj turizma, predvsem izletniškega, verskega in rekreativnega; država mora pripraviti temeljno infrastrukturo;
- takoj je treba urediti magistralne in regionalne ceste ter telekomunikacijsko omrežje; razvojno kritično je že stanje ceste Trebnje - Mima - Mokronog - Šmarjeta in telefonsko omrežje; telekomunikacije je potrebno ločiti od pošte in jih privatizirati;
- uslužnostne dejavnosti je potrebno stimulirati in jih prepustiti obrtno - podjetniški iniciativi;
- kulturo, šport in telesno kulturo je potrebno deloma privatizirati; država skrbi za temelje sistema in razvojne aktivnosti, večji projekti se obdelujejo marketinško s pomočjo sponzorjev in donatorjev;
- državna uprava mora biti enostavna in racionalna, ljudem prijazna in dostopna.

Za doseg te ciljev imamo usposobljene in odgovorne ljudi, ki so o tem razmišljali in delovali že v času, kot to ni bilo zaželjeno, in niso nobeni zapečkarji, ki bi čakali, da gre prva bojna linija naprej in se potem iz druge linije kazali in tolkli po prsih kot veliki demokrati in odrešitelji, s katerimi naj bi prišla demokracija in svoboda. Vse to lahko dokažemo. Pripravljeni smo ta voz vleči še naprej v prihodnost.

Na volitvah za državni zbor in državni svet sta naša kandidata Janez Dulc in Jože Derganc.

PROGRAM JANEZA DULCA

VERJAMEM v delo, poštenost, znanje.

PRIZNAVAM samo konkretne rezultate.

NE PRIZNAVAM podrejenosti gospodarstva politiki.

NE SPREJEMAM policijske ali vojaške države.

NE BOM politik zamdi politike.

ZASTOPAL BOM interese zdravega gospodarstva.

UVELJAVLJAL bom interese občine, njeno vključitev in povezavo z razvitim svetom.

NE BOJIM SE pravega kapitala, četudi je tuj, BOJIM SE lažnih domačih kapitalistov.

VEM, da je naša usoda v rokah mladih, zato si bom prizadeval za njihovo učinkovito vključevanje v življenje in delo.

POŠTOVAL bom zdravo logiko, ne bom glasoval za neumne predloge, četudi bodo iz občine ali stranke.

BORIL SE BOM proti birokraciji, dragi državi, neučinkovitemu trošenju.

NE BOM sodeloval v političnih igrah.

NE OBLJUBLJAM NEMOGOČEGA, PRIZADEVAL SE BOM ZA REALNO DOSEGLJIVE CILJE:

- za razvoj gospodarstva in vseh dejavnosti v občini, ki bodo ustvarjale in prinašale finančne in druge koristi,
- za večjo kakovost življenja občanov:
- vsem dostopno varstvo otrok,
- ljudem prijazno zdravstvo,
- cenejše in učinkovitejše izobraževanje,
- sodobno ponudbo v trgovini in gostinstvu,
- kulturo po meri doljenjskega človeka,
- primeme ceste in druge komunikacijske povezave.

ŽIVLJENJEPIS JANEZA DULCA

Rodil sem se leta 1955 na Bistrici pri Šentupertu. Po končani Srednji tehnični šoli strojne stroke v Ljubljani sem se vpisal na Fakulteto za strojništvo v Ljubljani. Visokošolski študij sem uspešno zaključil leta 1978.

Kot diplomirani inženir strojništva sem se zaposlil v podjetju TRIMO Trebnje. Tu sem se devet let pretežno ukvarjal z razvojno dejavnostjo. Poleg strokovne dejavnosti sem svoje znanje prenašal tudi na mlajše kot učitelj strokovnih predmetov v poklicnem izobraževanju.

Decembra 1987 sem se zaposlil v IMV Novo mesto kot direktor TOZD Tovarna opreme Mima. Z vztrajnostjo in strokovnostjo vodilne ekipe, ki jo še danes vodim, nam je uspelo neoperspektivno tovarno spremeniti v uspešno podjetje TOM d.d. Mima.

Živim v Trebnjem, sem poročen in oče dveh otrok.

Jože DERGANČ - kandidat LDS
za državni svet v občini Novo mesto in Trebnje

Rojen: 1958, ekonomski tehnik

Jože DERGANČ je član Izvršnega sveta občine Novo mesto, zadolžen za krajevne skupnosti. Kot zastopnik lokalnih interesov sodeluje pri razreševanju vseh velikih in majhnih problemov podeželja in mesta.

Prav zato zelo dobro pozna lokalne interese na Dolenjskem. Ne glede na pričakovano reformo državne in lokalne uprave bodo temeljni problemi komunalnega razvoja ostali na lokalni ravni.

Kot pravi, bo v primeru izvolitve svoje prizadevanje zagotovo usmeril v uvedbo in uveljavitev lokalne samouprave in oblikovanje občin ter regije z avtonomnimi pristojnostmi.

Temne lise na sončnih panoramah

Popotnik se odpravi na pot, naredi program obiskov kulturnih znamenitosti. Pogleda na zemljevid: v občini Trebnje imajo lepe, manj znane kulturne spomenike, na sončnih legah zakotnih panoram, zato ohranjene v svoji deviški lepoti. Sodobni civilizaciji jih še ni uspelo omadeževati. Oglel si bo gradič Mala Loka, znamenito božjepotno cerkev na Veseli gori in ker je že blizu, bo sestopil še do kapele Žalostne Matere Božje na križevem potu za Veselo Goro. Vsi ti kraji so zgodovinski, zaznamovani z bogato zgodovinsko preteklostjo, in kar je še važnejše: z bogato kulturno dediščino. Od tu ni daleč do gradu Škrljevo, najstarejšega ohranjenega gradu na slovenskih tleh. Popotnik si intimne lepote samotnih krajev, kjer ga ne motijo valeče množice turistov, ki se sprehajajo preko reklamiranih velikih centrov sodobnega sveta.

Mala Loka z gradom, bolje rečeno mogočno patricijsko hišo, ki ga je utemeljila v drugi pol. 15. st. plemiška družina Gall, se je zleknila na zeleno blazino holma na podnožju Čateža, za katerim zapira panoramski pogled daleč naokrog vidna božja pot Matere Božje - Zaplaz. Podoba značilnega izseka dolenskega gričevja, pa je omadeževana z dvema prizidkoma, ki niti po razsežnosti niti po obliki nimata nič skupnega s častitljivo grajsko arhitekturo in ležita poleg nje kot dva velika neobdelana kamna, dve neustrezni stanovanjski hiši.

Popotnik si misli: "Bog jim pomagaj", in gre naprej, v Mirensko dolino. V Špacelnih, na kraju, kjer se cesta nekoliko dvigne, zagleda na levi ob Trbiški hrib naslonjeno mogočno cerkev Janeza Krstnika, pod njo pa so se kakor želve zgostile strehe starega mirenskega vaškega naselja. V podaljšani perspektivi se mu oko ustavi na Lenassijevem spomeniku padlim borecem v NOB, kakor da bi služil za navezo na dva zvonika cerkve Sv. Frančiška Ksaverija na Veseli Gori. Tri kipeče vertikale: zvonik cerkve Janeza Krstnika na Mimi, spomenik NOB na Rojah in zvonika cerkve Sv. Frančiška Ksaverija na Veseli Gori so kakor roke, ki jih podajajo diamantu te doline - cerkvi Sv. Duha na Vihru. V kroni na vrhovih šentruperskih hribov se blesti in se spogleduje na skrajni desni z vijugasto črto zaokrožene gmote Lisce. Kako nenavadno lepa so vrata v Mirensko dolino, si misli popotnik.

Na magistralni cesti Trebnje - Mokronog se na podnožju hriba, kjer stoji cerkev Sv. Frančiška Ksaverija, ustavi in ugotovi, da vidi samo en zvonik in pol pročelja cerkve, tistega pročelja, za katerega pravijo strokovnjaki, da je njena posebnost, ker sta oba zvonika obstopila fasado v rombostem zasuku in tako ustvarjata

vtis gibanja pročelja. O tej isti fasadi sporoča poročevalec dunajski centralni komisiji za varstvo spomenikov že v 19. stoletju kot posebno vrednost te cerkve njeno situacijo; pravi, da ima dve fasadi: eno vzhodno, da razveseli božjepotnika takoj, ko pride na Goro, in drugo na jugozahodni strani, s katero olepša vso dolino. Ko popotnik zagleda cerkev, vidi namesto razveseljive lepote le en zvonik in pol pročelja, ker je pred drugim zvonikom zraslo gospodarsko poslopje sosednje kmetije in prekrilo zvonik in več kot polovico pročelja; ko pa pride na Goro pa zagleda najprej skladovalnico drv, listja in trave pod zvonikom. Za cerkvijo za kapelo Sv. Janeza Nepomuka kuka sleme pred kratkim sezidane hiše.

Naravnost evropski primer neokusa in posameznikove samovolje pa je primer kalvarije na severni strani Vesele Gore. Na hriščku, ki se je dvignil na zahodni strani šentruperskega polja, znanega že iz pradavnine po lepotah ob zorenju žitaric, so predniki zgradili štirinajst kapelic križevga pota in na vrhu pozidali kapelico Žalostne Matere Božje. Pot se vijugasto in položno vzpenja proti vrhu, ob strani pa jo krasijo kapelice s prizori križevga pota. Na vrhu je znana kompozicija Kristusa, pribitega na križ, levo in desno pa visita Dva razbojnika.

Kakor koli se popotnik obrne, se mu nudi lep razgled. Na zahodni strani mu služi za panoramsko kuliso pobočje Vesele Gore, nekoliko bolj proti severu zapira pogled na dolino pogorje Oplenka, s cerkvijo Sv. Barbare na Okrogu na severni strani pa se odpre enkratni pogled na pobočje šentruperskih hribov, katerim je za podnožje veličastna cerkev Sv. Ruperta in vas Šentrupert. Če se hoče popotnik ozreti še na jugovzhod, se bo spogledoval z najvišjim vrhom tega okolja - Debencem. Res se ni mogoče znebiti vtisa o poligonu, ki ga oblikujejo te okoliške panorame za vabo življenju, ki se tu že tisočlet-

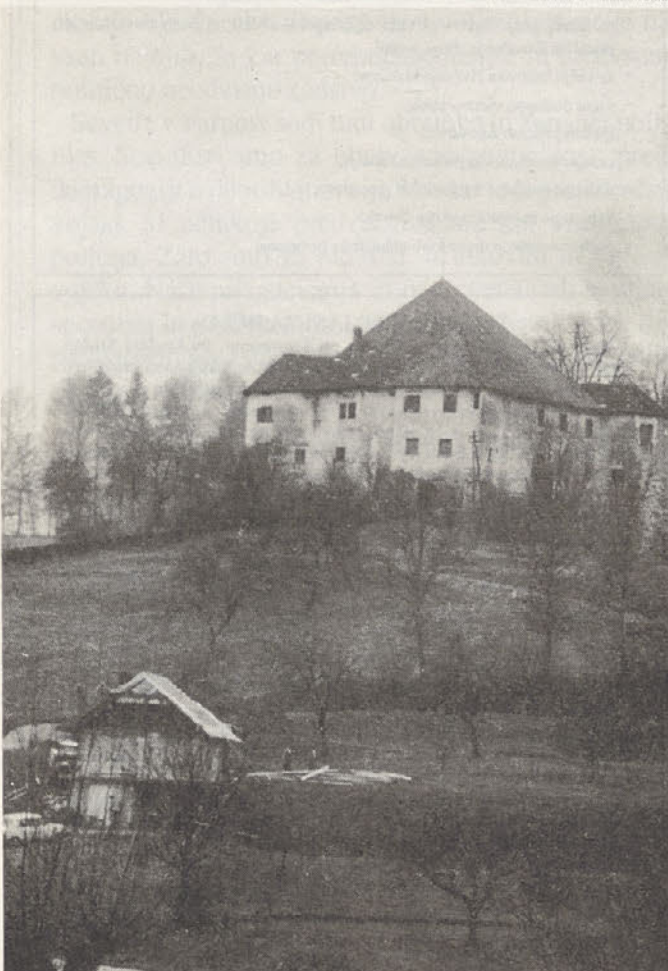
ja razvija.

Sredi te lepote, slavne preteklosti in razgibanega življenja pa se najde nekdo, ki zareže v sredino pobočja svojo hišo, kakor da bi hriščku hotel odrezati kapo s kapelo Žalostne Matere Božje. Sklicevali bi se lahko na strokovne službe, ki da so za to odgovorne. Toda tudi posamezniki so odgovorni. Strokovne službe so jim dane v pomoč, da ne bi delali zaradi svojega neznanja škode, ne pa da se pripravijo z njimi in izsiljujejo. Ozreti se je treba malo po svetu, denimo v sosednjo Italijo, ki je vse do naše meje zasedla vsako možno lokacijo z gospodarskimi in drugimi objekti, a pri vsem tem ni pokvarila niti ene najmanjše okolice, ni naredila najmanjše sile nad dediščino in zato vabi množico obiskovalcev vsako leto v svoje dežele in s tem ustvarja dohodek predvsem domačinom.

No, zdaj pa še grad Škrljevo. Popotnik je upal, da bo vsaj tej zgradbi prizanečeno. Kje pa! Tej častitljivi zgodovinski vrednosti, pomembni za vso Evropo, saj je dinastija Brežko - Seliških na prehodu v prvo tisočletje našega štetja vladala večjemu delu današnjega slovenskega ozemlja in s tem zagotovila zgodovinski razvoj slovenskega naroda do današnje države, ker je imela izreden posluš za posebnost naroda, ki mu je gospodarila, s tem, da je z njim sodelovala v njegovem slovenskem jeziku. Tudi tu se je nekdo izmislil, da lahko počne neumnosti in si samovoljno postavlja hišo na podnožju hriba, kjer ta grad stoji. Tako se je trem največjim lisam na sončnih panoramah v Mirenski dolini pridružila še četrta. In kdaj bo konec onečaščenja takih in podobnih kulturnih spomenikov?!

Mi pa najprej nič ne razumemo, potem izsilujemo, nakar zaradi nekaterih v ogledalu Evrope kažemo svoj spakedrani obraz.

Marko Marín

V Mali vasi bi radi opremili Baragovo spominsko sobo

Za Baragovo spominsko sobo v Mali vasi pri Dobniču iščemo otroško zibelko, kakršno so uporabljale naše babice in prababice. Kdor ima takšno zibelko in bi jo želel podariti ali prodati, naj to sporoči ga. Mariji CUGELJ na tel. 44-442 ali piše na naslov: Odrga 5, Trebnje.

Naš fizik iz Kamnega Potoka

V današnji lepo obnovljeni Podpačevi hiši na Kamnem Potoku se je leta 1853 rodil fizik Nace Klemenčič. Njegov oče je bil poslanec v prvem deželnem zboru in trden posestnik. O tem pričata velikost in arhitektura Nacetove rojstne hiše.

Nace Klemenčič je leta 1871 z odliko končal gimnazijo v Novem mestu. V Gradcu se je na filozovski fakulteti vpisal na študij matematike in fizike. Dosegel je akademsko kariero in postal izredni univerzitetni profesor na graški filozofski fakulteti.

Imel je vse strokovne in osebnostne pogoje, da bi postal redni profesor na graški univerzi. To mu je priznal fizik svetovnega zboru in trden posestnik. Ker je bil Nace po rodu in mišljenju Slovenec, so mu bila višja delovna mesta nedosegljiva.

Doktoriral je iz mehanične histereze stekla. Raziskoval je na področju elektrike in magnetizma in si v znanstvenih krogih Avstro - Ogrske pridobil velik ugled. Prejel je nagrado dunajske Akademije znanosti. Tik pred smrtjo so ga izvolili za dopinega člana te najvišje znanstvene institucije.

Znanstveno delo fizika Naceta Klemenčiča je orisal dr. Lavo Čermelj v Zborniku za zgodovino, naravoslovje in tehniko (Lj. 1971). Nje-

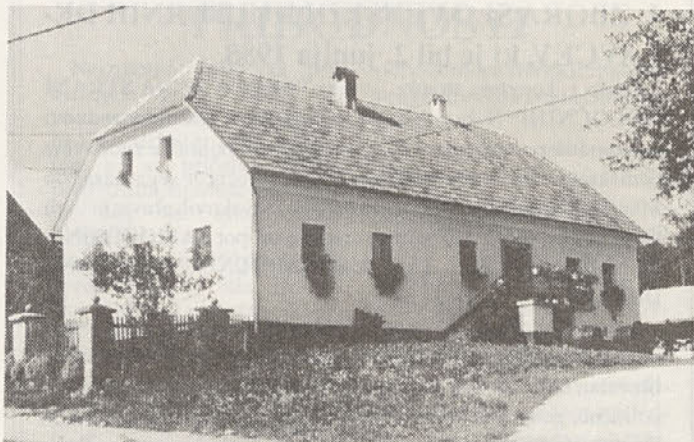
gov sodobnik Fran Šuklje, slovenski politik in zgodovinar, pa se ga spominja v svoji knjigi Sodobniki, veliki in mali (1933). O Nacetu kot prijatelju med drugim pravi, da je bil velik in močan, zdravega lica, neusahljivega humorja, govoreč v melodičnem dolenskem narečju, obenem pa globok in visoko inteligentent človek.

Umril je 5. 9. 1905 v Trebnjem v mali hiši nasproti cerkve, kjer je bil z družino na počitnicah. Leta 1977 se mu je občina Trebnje oddolžila s spominsko ploščo na njegovi rojstni

hiši na Kamnem Potoku.

Te besede sem o našem rojaku napisal zato, da ne bi izginil iz našega spomina. Spominska plošča na njegovi rojstni hiši ni menda na nobenem seznamu spomenikov preteklosti. Sedanji lastniki njegove rojstne hiše morajo brez družbene ali kake druge pomoči obnavljati tudi s stališča spomeniškega varstva pomembno staro kmečko hišo. Menim, da bi bilo prav in lepo, če bi se našel kak tolar za Podpačeve, ki so tako skrbno obnovili rojstno hišo našega fizika.

Štefan Kamin

Rojstna hiša Naceta Klemenčiča

Gilmour Academy - uspeh tistim, ki vztrajajo

Nekoč sem sanjal, da bi šel v svet, spoznal ljudi in dežele, kulture in narode. Danes te sanje uresničujem. Najprej sem obiskoval gimnazijo v Ivančni Gorici, po končanem tretjem letniku pa sem dobil priložnost za dokončanje srednje šole v Ameriki, v Clevelandu.

Obiskujem Gilmour Academy, ki je neodvisna katoliška privatna šola. Njen namen je pripraviti dijake za nadaljnje izobraževanje in življenje. Gilmour Academy je v predmestju Clevelanda in ima ogromno posestvo. Tukaj so šole državne in tudi privatne. Med njimi obstajajo velike razlike.

Življenje v šoli in izven nje je zelo zanimivo in pestro. Ko sem prišel, sem si najprej izbral predmete, ki sem jih želel imeti. Izbral sem si francoski jezik, fiziko, ameriško zgodovino s sociologijo, matematiko, poleg tega pa imam še tri ure angleščine. Urnik je enak vsak dan in obsega sedem ur pouka. Imamo možnost, da nekoliko tudi spremenimo urnik, tako da bom verjetno vzel še kakšen drug predmet. Pouk je precej naporen. V primerjavi s šolo v Sloveniji imamo tukaj veliko več naloge, tudi kriteriji so izredno visoki in strogi. Vendar pa to ni pouk samo s svinčnikom in zvezkom, pač pa pri pouku uporabljamo vso mogočo tehniko. Računalnike, video tehniko in drugo opremo uporabljamo na vsakem koraku.

Pouk imamo od osmih zjutraj do treh popoldne, vmes pa uro časa za kosilo. Po tretji uri sledijo različne dejavnosti, v glavnem pa je popoldne namenjeno športu. Treniramo lahko celo vrsto športov. Treniranje ni obvezno, vendar se velika večina dijakov udejstvuje v različnih športih. Jaz treniram tek. Treninge imamo vsak dan od pol štirih do šestih. Veliko dijakov pride v šolo ob osmih, domov pa odide ob šestih popoldne. Čeprav je Gilmour Academy izredno majhna šola (300 - 400 dijakov), pa je ena najboljša v državi Ohio tako v znanju kot tudi v športu.

Šola ima tudi posebna pravila oblačenja. Jeans ni dovoljen, nositi moramo kravate in sukniče, prav tako so posebna pravila za dekleta.

Stanujem v dijaškem domu, ob koncu tedna pa pri sorodnikih. V dijaškem domu je 15 študentov z vsega sveta, z vseh kontinentov razen Avstralije, poleg tega pa tudi veliko Američanov, tako da smo pisana družina. Imam priložnost spoznati različne kulture, predvsem pa ameriško politiko, ekonomijo in življenje na sploh.

Slovenija je neodvisna, samostojna država, vendar pa je potrebno storiti še zelo veliko,

dajobosvetboljpodrobno spoznal. Ko sem prišel, so vsi spraševali, kje je Slovenija, če je tam še vedno vojna, kakšna je. Kmalu po prihodu sem imel tudi intervju za lokalni časopis, tako da danes za Slovenijo ve veliko več ljudi kot pa pred dvema mesecema, zlasti seveda dijaki in profesorji.

Izredno sem hvaležen vsem, ki so mi omogočili študij v Ameriki, še posebno pa Jožetu in Marinki Lah, kajti brez njihju moje sanje ne bi postale resničnost.

ROBERT ŠKET

GILMOUR ACADEMY DORM
34001 CEDAR ROAD
GATESMILLS, OHIO 44040USA

Živahen utrip glasbene šole

Letos je v glasbeno šolo Trebnje vpisanih 215 učencev, ki so vključeni v naslednje oddelke: klavir, harmonika, kitara, pihala in trobila, pripravnica (za 7- in 8-letne) ter mala glasbena šola (za 5- in 6-letne otroke). Poleg tega delujeta na šoli dva pevski zbora - otroški in mladinski, ki vključujeta tudi učence, ki niso redno vpisani v glasbeno šolo. Učenci pihalnega in trobilnega oddelka pa se vključujejo v Občinski pihalni orkester, ki je svoje vrste temeljito pomladil.

Šola je letos pridobila nekaj novih, strokovno usposobljenih delavcev (dva profesorja - za flavto in klavir, učitelja klarineta), kar bo gotovo izboljšalo kvaliteto dela šole.

Tudi v letošnjem šolskem letu šola organizira nastope za učence in njihove starše. Nastopi potekajo vsakih 14 dni. Staršem omogočajo spremljanje dela svojih otrok.

Glasbena šola bo organizirala tudi strokovna predavanja za starše in glasbene večere za krajane (ki bodo v stari osnovni šoli), na katerih se bodo poleg učencev glasbene šole predstavili tudi dijaki Srednje glasbene šole iz Ljubljane, študenti Akademije za glasbo ter profesionalni glasbeniki. Slednje bomo imeli že v decembru možnost slišati na dveh koncertih: v ponedeljek, 7. decembra, bosta koncertirala klarinetist TOMAŽ ZLOBKO (sicer tudi učitelj v GŠ Trebnje) in pianist BLAŽ JURJEVIČ.

V četrtek, 17. decembra, pa se bosta predstavili ravno tako mladi umetnici: flavistka SONJA LAVRINŠEK - ČAMPA, (prof. flavte v GŠ Trebnje) in pianistka URŠKA MEGLIČ (prof. klavirja v GŠ Trbovlje).

V ponedeljek, 21. decembra, pa se bodo s svojim večerom poslovili od koledarskega leta učenci šole.

TM

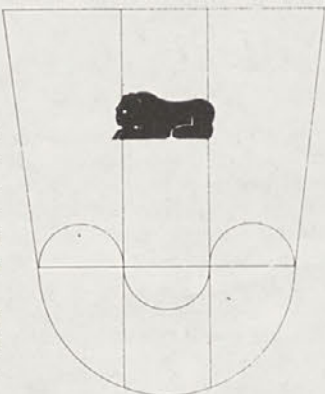
Trebanjci, gremo naprej!

Se bomo krajani KS Trebnje odločili za podaljšanje samoprispevka? Izteče se 31. 1. 1993. Brez samoprispevka grozi krajevni skupnosti razpad sistema dela in funkcioniranja na vseh področjih.

Organi krajevne skupnosti in večine strank, ki delajo v KS Trebnje so ugotovili, da so dosežani samoprispevki v KS Trebnje razvili krajevno skupnost do te mere, da je primerno urejena praktično vsa infrastruktura. Trebnje pa je postalo tudi najmlajše slovensko mesto. Veliko je bilo narejenega tudi na samem funkcioniranju mesta in veliko je stvari, ki jih je potrebno v mestu in na periferiji vzdrževati. Zlasti mislimo s tem na cestno omrežje, ki je vitalnega pomena za razvoj vsakega območja.

Mlada država še ni ponudila nikakršnega financiranja krajevnih skupnosti, zato slej ko prej ostaja na ljudeh samih ali se odločijo za stagnacijo ali nazadovanje kraja in KS, ali pa se zavestno odločijo, da bodo s samoprispevkom reševali nastale probleme in uresničili svoje želje.

Tudi Trebanska krajevna skupnost je pred tem pomembnim vprašanjem. Prav gotovo je, da brez samoprispevka krajani ne bodo mogli narediti praktično ničesar, samo mesto bo ostalo brez strokovnega kadra, dejavnost bo lahko le volonterskega značaja. To seveda za trebnje pomeni nazadovanje in prav gotovo ne čudi pobuda organov KS in posameznih strank, da se na zboru krajanov, ki bo v torek, 1.

decembra 1992, ob 19. uri v kulturnem domu v Trebnjem odločil ali bodo šli na referendum za podaljšanje krajevnega samoprispevka. Glede programa samoprispevka je najpomembnejši tisti del, ki namenja eno tretjino sredstev za vzdrževanje obstoječega, saj brez vzdrževalnih del, vse kar je bilo v KS narejenega, lahko kaj hitro propade. Ostali predlogi so še: etapna izgradnja kanalizacijskega omrežja v KS, primerna ureditev centra mesta z vidika funkcionalne rabe in urejenosti javnih površin, objektov in naprav ter pospešen razvoj periferije (okoljskih vasi in zaselkov) v povezavi s funkcijo mesta. Seveda je lista predlogov odprta, o njej bo govora tudi na zboru krajanov. Za trebanjce je ta zbor krajanov prav gotovo zbor upanja, zbor prihodnosti, zaradi tega pričakujejo organi KS dobro udeležbo.

Predsednik
sveta krajevne skupnosti
Alojz PODBOJ

Podjetje SMER-KO se predstavlja!

Podjetje SMER-KO d.o.o. je bilo registrirano in je začelo z delovanjem februarja letošnjega leta. Solastnika sta Robert Bartolj iz Novega mesta in Anton Kotar z Mirne.

Podjetje ima sedež v Novem mestu, na Cesti herojev 48; telefon 28-195 in 25-825 ter telefax 28-196. Glavnina dejavnosti podjetja pa se odvija v Ljubljani, kjer imamo pisarno na Litijski 51, telefon 061/101-301 in telefax 061/101-335.

Naše glavne dejavnosti so:
- razvoj sodelovanja med Slovenijo in ČSFR,
- sodelovanje pri iskanju trga za programe podjetij,
- sodelovanje pri razvoju programov skupaj z nekaterimi podjetji za domači in tuji trg.

V okviru sodelovanja s ČSFR organiziramo proizvodnjo določenih proizvodov v ČSFR za naš trg. Praviloma so to samo proizvodi, ki jih trenutno v Sloveniji ne proizvajamo. Kot prvi proizvod iz tega naslova imamo na trgu že nekaj mesecev krompirjev čips CEKINČEK; naslednji mesec se pridruži naslednji proizvod: vžigalice. Ostali proizvodi so tudi v pripravi in bodo sledili. Istočasno pa na Češkem pripravljamo trg za proizvode nekaterih naših proizvajalcev, trenutno za DANO z Mirne. Upamo, da bo do realizacije prišlo že v naslednjih tednih.

Za nekaj domačih podjetij smo organizirali povezavo s kupci za njihove proizvode; nekateri posli iz teh povezav že tečejo. Večina teh poslov je dolgoročnih in so pred realizacijo (SILEX Sevnica, EMI Poljčane).

Pri nekaterih podjetjih smo se vključili v sodelovanje pri razvoju programov, predvsem v sodelovanju z ustreznimi tujimi partnerji. Dva projekta, ki imata po našem mnenju tudi lepo prihodnost že potekata:

- med UTENSILJO iz Ljubljane in Wn-Rahmen iz Empfingena v Nemčiji. Predmet sodelovanja so specialni polizdelki za pohištveno industrijo Nemčije, Avstrije in Švice.

- drugi projekt pa je sodelovanje med LIWEFO iz Northorna v Nemčiji ter KOPS-om iz Grosuplja pri izdelovanju svetlobnih reklamnih napisov.

Pri teh povezavah vedno upoštevamo že obstoječe proizvodno - tehnološke možnosti v podjetjih v Sloveniji.

Prepričani smo, da je eden od bistvenih pogojev sanacije slovenskega gospodarstva, dobiti iz obstoječih linij čimveč tržno zanimivih proizvodov. Take dejavnosti bi morale imeti prednost, ker te začnejo brez dodatnih investicij najprej nekaj tudi prinašati.

Z veseljem smo na razpolago za nasvet ali sodelovanje vsem, ki mislijo, da bi jim to koristilo.

SMER-KO d.o.o.
Anton Kotar

Zdravje in ljudje

Večina ljudi v svetu in pri nas umre zaradi srčnih in žilnih obolenj. Slednja predstavljajo osrednji zdravstveni problem družbe, ki mu je treba posvetiti ustrezen del naše skupne pozornosti.

Ena izmed možnosti za izboljšanje stanja je odkrivanje vzrokov za nastanek teh bolezni, ugotavljanje pogostosti dejavnikov tveganja in njihovo zgodnje odkrivanje ter pravilno in pravočasno ukrepanje.

Zdravstveni dom bo tako že v decembru letos pričel z raziskavo prisotnosti dejavnikov tveganja in z odkrivanjem posledičnih okvar na arterijskem ožilju spodnjih okončin pri vseh občanah naše občine v stosti 41 - 45 let.

Raziskava je pripravljena na Ministrstvu za zdravstvo Republike Slovenije in ima soglasje Komisije za etična vprašanja tega ministrstva. Občani bodo dobili pismeno vabilo za preventivni pregled z

glavnimi pojasnili o vsebini in načinu pregleda, ob odzivu na vabilo pa še podrobno pismeno informacijo, po potrebi pa tudi dodatna ustna pojasnila.

Udeležba bo za vse občane te starosti koristna, saj bo ugotovljena prisotnost dejavnikov tveganja na eni strani, na drugi strani pa bo morda pri kom odkrita bolezen ožilja spodnjih okončin (nog), za katero ne ve in bo možno uspešnejše zdravljenje.

Pregled bo brezplačen, čakalne dobe pa ne bo, ker bojo občani povabljeni ob naprej določeni uri.

Raziskavo bo vodil Žnidaršič Franc, spec. splošne medicine. Ugoden odziv vabljenih občanov bo v korist njim samim, vsekakor pa tudi prispevek k jasnejši sliki o zdravstvenem stanju tega dela populacije v občini.

Dr. Franc Žnidaršič

Športna zveza Trebnje -
Center za šport občine Trebnje

objavlja

RAZPIS

za sofinanciranje programov športa občine Trebnje iz javnih financ za leto 1993

1. Občina Trebnje bo sofinancirala naslednje programe:

- a) program športne vzgoje:
- program redne vadbe predšolskih in osnovnošolskih otrok,
- temeljni in usmerjalni program,
- športna značka I., II. in III. stopnje,
- Naučimo se plavati,
- Naučimo se smučati,
- večstopenjska šolska tekmovanja,
- planinska šola,
- Ciciban planinec,
- animacijski inženiring - vzpostavljanje in razvijanje novih športnih programov - eksperimentalni programi;
- b) program športa za (vrhunski) dosežek:
- program klubov prioritetenih športnih panog (rokomet, nogomet, odbojka, atletika),
- program perspektivnih in vrhunskih športnikov,
- mednarodno sodelovanje,
- občinska in republiška prvenstva;
- c) program športne rekreacije:
- program redne športnorekreativne vadbe,
- večje športne prireditve;
- d) interdisciplinarni projekti - skupni projekti športa in mejnih dejavnosti športa: izobraževanja, otroškega varstva, zdravstvenega varstva, socialnega varstva, kulture, ekologije in turizma
- e) projekt športnega gibanja:
- Fit Slovenec,
- Teden športa,
- dan odprtih vrat športnih društev,
- Teden otroka;
- f) razvojna in strokovna dejavnost:
- šolanje in izpopolnjevanje strokovnih kadrov,
- raziskovalna dejavnost,
- založniška dejavnost,
- propagandna dejavnost,
- načrtovanje in spremljanje razvoja športa,
- zdravstveni karton,
- športna infrastruktura;
- g) strokovno - organizacijska in tehnično - administrativno dejavnost:
- poslovanje športnih društev,
- informacijsko - dokumentacijski sistem,
- delovanje strokovnih asociacij.
2. Predlog za sofinanciranje programov športa občine Trebnje za leto 1993 lahko posredujejo športna društva, organizacije mejnih področij športa in podjetja, ki imajo sedež in delujejo na območju občine Trebnje.
- Izvajalci, ki kandidirajo za sofinanciranje svojih programov, morajo predstaviti predlog celotnega programa s predvidenimi finančnimi viri in sredstvi.
- Na podlagi prispelih predlogov se bo v skladu s kriteriji oblikoval predlog občinskega programa športa občine Trebnje, to je letni načrt sofinanciranja programov športa iz sredstev proračuna Občine Trebnje.
3. Predloge morajo predlagatelji posredovati najkasneje do 3. januarja 1993 na naslov: Športna zveza Trebnje - center za šport občine Trebnje, 68210 Trebnje, Kidričeva 2, kjer lahko dobijo tudi obrazce in podrobnejše informacije.
- Predlogi, ki ne bodo prispeli v predpisanem roku, ne bodo obravnavani.

Na Vihru - cerkvici z gotskimi freskami

Posvečena nova zvonova

Stari ljudje pripovedujejo, da je bila davna želja, da bi v zvoniku na Vihru bili spet trije zvonovi kot pred prvo svetovno vojno. Zvonove so namreč med I. svetovno vojno sneli in jih prelili v topove. Ostal je le mali, nekaj deset kg težak zvonček z začetka 17. stoletja, sicer muzejske vrednosti. Soseška - domači in tisti, ki so šli po svetu, so zbrali 10.000 DEM in kupili poleg železnega iz 20-tih let tega stoletja še dva bronasta: ton "C", težak 264 kg (posvečen je Mariji Pomočnici, okrašen z lipovimi listi) in ton "E" (136 kg, posvečen je Sv. Duhu kakor tudi sama cerkev).

Kljub slabemu vremenu (celopopolndnevna nevihta z bliskanjem in gromom, dežjem in snegom) se je na posvečenju zbralo okrog 400 ljudi, ki so s tem pokazali svojo trdoživost, s katero ostajajo v teh hribih. Škof Kvas, ki je zvonove posvečeval, je vernike povabil k zvestobi veri, izročilu prednikov in zemlji.

Tako se je uresničila dolgoletna želja ljudi po novih zvonovih. Ti zvonovi bodo: vivos vocant, mortuos plangint fulgura frangint - žive klicali, mrtve objokovali, nevihtne oblake razprševali.

Janez Vidic

Akcijska prodaja stanovanj "Pavlinov hrib - Trebnje"

Na Pavlihovem hribu v Trebnjem prodajamo stanovanja po izredno nizkih cenah.

Cena kvadratnega metra stanovanjske površine znaša 980 DEM. Stanovanja so razporejena v dveh objektih, na izjemno lepi legi v Trebnjem.

Stanovanja se nahajajo v pritličju, 1., 2., 3. in 4. nadstropju.

Prosta so stanovanja:

- 36,35 m² - 1 sobna
- 49,35 m² - 1 1/2 sobna
- 51,50 m² - 2 sobna
- 52,30 m² - 2 sobna
- 56,80 m² - 2 1/2 sobna
- 68,95 m² - 2 1/2 sobna

Način plačila:

- plačilo celotne kupnine v roku 8 dni po podpisu pogodbe
- kupcem nudimo možnost obročnega odplačevanja

Vse informacije v zvezi z nakupom dajete:

SKB Podjetje za promet

z nepremičninami d.o.o.,

Slovenska 56, 61000 Ljubljana

osebno ali po telefonu 061/301-632, 313-468.

Akcijska prodaja velja do 15.12.1992

Šola za bodoče mamice

V dispanzerju za žene v ZD Trebnje začenjamo z materinsko šolo. Šola bo trajala štiri četrtke od 15. do 16.30 ure. Program obsega teoretični del, v katerem se bodoče mamice seznanile s predporodno dobo, samim porodom, nego porodnice in novorojenčka, z dojenjem in hranjenjem ter s celotno prehrano do starosti enega leta.

Drugi del bo potekal v fizioterapiji pod vodstvom fizioterapevte. Zajemal bo razgibalne vaje, rekreacijske vaje in vaje za način dihanja med porodom, za hitrejši in lažji porod.

Materinska šola bo koristila bodočim mamicam pred, med in po porodu. Zato razmislite o udeležbi.

Vse informacije dobite osebno v dispanzerju ali po telefonu, št. 44-070.

Vod. mat. šole:
v. m. s. Marija Vraničar

Pohod kulture in športa

Pohoda se je udeležilo okrog 10 tisoč pohodnikov, ki so videli Dolenjsko v najlepši luči jesenskega sonca

Od Litije, mimo Šmartnega na Ljubo in Gmado, pa navzdol proti Moravčam in zopet navkreber na Čatež.

Martinova sobota je že šest let praznik za trebanjsko in litijsko občino. Te sobote se namreč na tisoče pohodnikov odpravi po poti Frana Levstika od Litije do Čateža. Levstik je hodil kar cel teden, današnji pohodniki pa to pot opravijo v nekaj urah, najhitrejši (tisti, ki tečejo) pa za pot potrebujejo dobri dve uri.

Letošnji pohod je bil po številu udeležencev rekorden, saj je pot prehodilo okrog 10 tisoč ljudi, iz trebanjske občine pa sta peljala dva nabito polna avtobusa. Prvi pohodniki so krenili na pot že kmalu po šesti uri. Prvih nekaj kilometrov je bilo presneto dolgočasnih, saj je bilo potrebno iti po asfaltu proti Šmartnem. Megla se je le počasi dvigovala in pot skozi gozd proti Libergu je drsela, tako da je do prve kontrolne točke na Libergu prišel marsikateri pohodnik z blatnimi kolena. Prvi čaj, kmalu za njim pa sonce! Gmada je bila obsijana; videlo se je vse, od Kamniških alp do Gorjancev. Pri Medvedovi sušilnici sadja so prodajali krhlje, 84 letna mati Pavla pa je pohodnikom razlagala, kako se suši sadje. Mnogi domačini so postavili mize ob pot in prodajali domače žganje, vino. Goste je potrebno pozdraviti, pa tudi nekaj zaslužiti.

Levstik je na svoji poti zavlil k

Bojčevi zidanici, mnogi pohodniki pa so na svojo škodo drveli mimo nje. Ivan Bajc (Levstik se je zmotil, ko je napisal Bojc) je točil vino, sinova pa sta pohodnikom delila domači kruh. Vendar pot je priganjala. V množici pohodnikov smo opazili drvečega predsednika države Milana Kučana, Miha Jazbinška z ženo, pa tudi Jelka Kacina, ki je na pohod pripeljal cvetove demokratek.

In potem Moravče, pa dolina, ne prav dolgo potem se je pot zopet obmila k rebri. Čatež! Konec 25 kilometrov dolge poti. Kučan je hodil tri ure in dvajset minut, drugi pa malo dlje, ker smo bolj okoli gledali in se ustavljali po zidanicah.

Čatež je bil živ. Ljudi se je trlo kot vsako leto. Največja gneča je bila ob mizi, kjer je Milan Kučan udeležencem pohoda delil avtograme, pridružil pa se mu je tudi Jelko Kacin. Jazbinšek pa ni mogel iz svoje kože in se je pridružil trebanjski "pleh bandi". Udeleženci so med obiskovalci prireditve lahko opazili tudi Viktorja Žaklja, Jožeta Smolca in druge pohodnike.

Pohod je praznik in tak mora ostati. Je praznik ljudi, ki se odpravijo na pot, in ljudi ob poti. Ali kot je rekel dr. Rajko Šugman, slavnostni govornik: To je velika manifestacija kulture in športa.

TOMAŽ BUKOVEC

Pri Bajčevi zidanici (v ozadju) se morate ustaviti.

Milan Kučan daje avtograme udeležencem pohoda.

Seveda bom šla volit ...

JESEN. Otožna in dolgočasna. Tereza plete, poslušala radio. Modruje... Volitve. Volitve. Besede. Obljube. Veliko obljub. Hudo razmetujejo z njimi. Pa saj je bilo vse čase tako. Potlej pa vse vrag pocitira. Bo zdaj kaj drugače? Spet imajo polna usta obljub. Vmes pa so zdrave; ostro in grdo se tolčejo z besedami. Se iz tega lahko rodi kaj dobrega? Kar naprej nekaj pogrevajo. Pogreta jed ni dobra. Stara resnica je, če hočeš graditi in se veseliti, moraš začeti pozabljati.

... V MISLIH zajadra nazaj. Volitve po drugi vojni. Pred voliščem mlaj, rože, poskočne viže... Z vseh strani obljube. Pa kakšne! Bogastvo in blagostanje. Takrat jih je imela nekaj čez dvajset. Z Lojzom sta se komaj vzela. Vsaka njuna misel je šla v prihodnost. Svetla, lepa, polna pričakovanja... Njun dom na pobočju bo toplo gnezdo, nabito z otroškimi smehom, njiva ena sama rodovitnost, hlev poln repov. Velike besede. Velike obljube. Začarana je bila od njih. Gnalo jo je naprej. Veliko pričakovanje.

... LETA so se zasukala. Spet volitve. Z mlajem, z rožami, z veselimi vižami. Kot pred leti. Pa vendar zanjo čisto drugače. Skoraj brez svetlih misli, prežeta le s skrbmi. Lojz v bolnišnici, otroci razkropljeni po svetu, hiša čudno prazna in postarana, v hlevu le zanikrno živinče, kozolec leze vase... Obljube so pustile brazde v dušo. A kaj, ko so imeli pripravljene že nove. Velike in medene. V Terezi je bilo manj pričakovanja. Veliko manj. Ostajalo pa je upanje, drobceno in rahlo, vendar upanje porojeno iz obljub.

... ČAS se je potegnil naprej. Tereza spet premišljuje in zmajuje z glavo. Otepa se brezbrčnosti; okornost je v njej. Nekam ravnodušna je do vsega. Ves čas je živela v upanju, od obljub. Pa je vse pocitral vrag. Vse propada v njej in okoli nje: Lojz je pod rušo, otroci le redko zaidejo v njeno samoto, živinče je poginilo, hlev se je sesul vase. V Terezi je jesen.

Poslušala radio, brska po časopisu. Modruje... Spet volitve. Obljube dežujejo z vseh strani. Kolikor strank, toliko obljub. Nanje pa se je obesil napuh. Močno se je napihnil. Trkajo se po prsih. Pa kakšne zasluge vlačijo na dan. Rinejo v najbolj zakotne kraje. Kaj bo po volitvah? Tako nas je malo pa se grizejo med seboj, zakaj ne najdejo skupne govornice? Zakaj si ne sežejo v roke?

Seveda bom šla volit. Pa mi je čudno pri srcu, skoraj tesno. Ampak tako je na tem ljubem svetu. Vedno čakaš na nekaj. Čakaš, da se bodo velike obljube izpolnile. Čakaš in delaš. Mali človek je vedno nekje pri tleh, nastavlja svoj hrbet, sprejema udarce... Ohranja pa upanje, trhlo upanje. Seveda bom šla volit. Tako dolgo se že hranim z obljubami, da bi bila brez njih lačna. Navadila sem se nanje. Kar naprej čakam nekaj lepega, presenetljivega... Ne vem, če bom dočkala; ob čakanju sem se postarala. Star človek pa je kot kaplja na veji, kar osuje se.

Seveda bom šla volit...

Anica Zidar

Zveza kulturnih organizacij Trebneje

objavlja

RAZPIS

za financiranje in sofinanciranje
programov kulture občine Trebnje iz javnih
financ za leto 1993

1. Občina Trebnje bo financirala ali sofinancirala osnovno dejavnost zavodov in ustanov, ki so bili že doslej financirani ali sofinancirani iz proračuna Občine Trebnje.

2. Občina Trebnje bo sofinancirala tudi:

a) programe, posamezne projekte in prireditve z naslednjih področij:

- glasba,
- literatura,
- gledališče,
- folklor in ples,
- likovna dejavnost,
- film;
- galerijska in muzejska dejavnost,
- naravna in kulturna dediščina;
- slovenski kulturni praznik,
- Teden otroka,
- Novoletne prireditve,
- občinski praznik,
- Revija otroških in mladinskih pevskih zborov,
- Revija odraslih pevskih zborov,
- Mali tabor;
- interdisciplinarni projekti - skupni projekti kulture in mejnih dejavnosti kulture;
- b) razvojna in strokovna dejavnost:
- kulturna vzgoja in izobraževanje,
- štipendiranje,
- raziskovalna dejavnost,
- založniška dejavnost,
- propagandna dejavnost,
- načrtovanje in spremljanje kulture,
- kulturna infrastruktura;
- c) strokovno - organizacijska in tehnično - administrativna dejavnost:
- poslovanje društev,
- informacijsko-dokumentacijski sistem,
- delovanje strokovnih asociacij.

3. Predlog za financiranje in sofinanciranje kulturnih programov lahko prijavijo ustanove s področja kulture, kulturna društva, ki imajo sedež in delujejo na območju občine Trebnje in druge pravne osebe, ki se ukvarjajo s kulturno dejavnostjo, ter samostojni kulturni delavci.

Vsi, ki kandidirajo za financiranje in sofinanciranje svojih programov, morajo predstaviti predlog celotnega programa s predvidenimi finančnimi viri in sredstvi.

4. Predloge morajo predlagatelji posredovati najkasneje do 3. januarja 1993 na naslov: Zveza kulturnih organizacij Trebnje, 68210 Trebnje, Kidričeva 2, kjer lahko dobijo tudi podrobnejše informacije.

Dedek Mraz v Trebnjem letos nekoliko drugače

Za primeren program poskrbljeno, ali ga bodo sponzorji še obogatili?

Seveda se še spominjamo prednovoletnih prireditev, ki smo se jih Trebanjci ogledovali v Ljubljani ali Novem mestu, ob tem pa ugotavljali, da sami ne znamo storiti ničesar, da bi v kraj in občino postavili prednovoletno prireditev, ki bi je bili veseli tako otroci kot tudi njihovi starši. Letos bo ta črna tradicija, vse kaže, za nekaj časa pokopana. Zveza kulturnih organizacij in VITA center iz Trebnjega, ki je tudi nosilec projekta, bosta 29. in 30. decembra 1992 organizirala gala sprejem Dedka Mraza na VITA centru zraven teniških igrišč. Za najmlajše in malo starejše otroke bo izdatno poskrbljeno s športnimi tekmovanji, družabnimi igrigami, lutkovno predstavo, z Dedkom Mrazom pa bodo prišli tudi čarovnik, plesalke, gozdne živalice in še in še. Za posebno glasbeno razpoloženje bosta skrbeli ansambel Peter Pan in domači Coll Boysi.

Sam program in njegova pestrost je seveda močno odvisen od sponzorskih prispevkov, zato že sedaj prosimo vse, ki lahko ta projekt podprejo, da se tej prošnji odzovejo.

Pretakanje vina

Akoholno vrenje mošta je v večini primerov zaključeno. Kvasovke so spremenile sladkor v alkohol in se zato z beljakovinami in drugimi delci usedejo na dno posode. Droži je običajno 6% od mladega vina; te vsebujejo tudi veliko bakterij in vinskega kamna.

Mlado vino večkrat pokušamo, če ima neoporečen vonj in okus. Pogosta napaka je vonj po žveplovdiku, ki spominja na gnila jajca. Tako vino takoj zračno pretočimo.

Vino preiskujemo tudi na obstojnost na zraku. Nalijemo ga v kozarec in počakamo 24 ur. Če vino v tem času ne porjavi, je odporno proti oksidaciji. Če vino spremeni barvo od zgoraj navzdol, ga moramo takoj pretočiti in žveplati z najmanj eno žveplenico na hektoliter vina.

Ko je vrenje končano, izmerimo kislino. Če vino vsebuje 10 g na liter kisline ali več, se nam ne mudi s pretokom. Letos so vsebnosti kisline manjše, moramo vino pretočiti čim prej, da ga ločimo od droži. Droži vsebujejo veliko mlečnokislinskih bakterij, ki razgrajujejo kislino. Posebno nezaželjene so v toplih kletih, kjer začno beljakovine v njih razpadati.

Mlado vino čimprej pretočimo, če je le mogoče na brezračen način. Žveplamo z eno žveplenico na hektoliter vina. Z žveplanjem ob prvem pretoku preprečimo mikrobiološko delovanje in obvarujemo vino pred oksidacijo.

Ludvik JERMAN

Klub zdravljenih alkoholikov v 20. leto dela

Sistem zdravljenja odvisnih od alkohola ali droge je pred dvajsetimi leti deloval tako, da se je vsakdo po začetnem eno do trimesečnem bolnišničnem zdravljenju vključil v klub zdravljenih alkoholikov v svoji občini.

Leta 1973 je bil po občnem zboru ustanovljen klub zdravljenih alkoholikov tudi v Trebnjem. Nekaj let je deloval kot društvo, s spremenjeno zakonodajo pa je bil vključen v osnovno zdravstveno dejavnost, v zdravstveni dom. Klub sta vodili usposobljeni terapevtki Jana Potočnik, socialna delavka in Milka Lenič, medicinska sestra. Po prezgodnji smrti Jane Potočnik ga je nakaj mesecev Leničeva vodila sama, 1978. leta pa sem bila določena, da se vključim v terapevtsko delo kluba kot predstavnica tedanje socialne službe. Od tedaj redno

delam v klubu. Od leta 1987 pa dela kot koterapevtka tudi medicinska sestra Marta Grmovšek.

Mnogo zakmelih odnosov v zakonskih skupnostih smo uspeli rehabilitirati, s posebnimi terapevtskimi sredstvi smo obudili ljubezen v družinah ter jim dali novo vsebino in srečo. Tako so lahko otroci po mnogih letih trpljenja zaživel pravo družinsko življenje.

Pri svojem vsakdanjem delu pa še vedno srečujem veliko ljudi, ki o zasvojenosti malo ali nič ne vedo in po nepotrebnem predolgo trpijo.

Za naslednje številke bom zato pripravila kratke informativne članke o tej pereči problematiki našega časa.

Terapevtka v klubu pri zdravstvenem domu Trebnje,
Sila Marinka